

مریم کریمی
آگرو رسانه

نوشتن دربارۀ بزرگان و پیشکسوتان هنرمند خانواده رادیو خیلی سخت است اما این کار زمانی سخت‌تر می‌شود که بخواهیم یاد و خاطره عزیزان از دست رفته و پیشکسوت رادیو را ندانی کنیم. در همین گزارش فرصت را غنیمت می‌دانم و یاد درگذشتگان و ستارگان پرشکوۀ رادیو که امروز در میان ما نیستند، گرامی می‌داریم و برای آن عزیزان سفر کرده از درگاه پرودگار تعالی مغفرت و آرامش مسألت می‌کنیم. سال ۱۴۰۲، عزیزان بسیاری از میان ما سفر کردند که در این گزارش باتوجه به گفت‌وگوهایی که در زمان حیات این پیشکسوتان گرفته شده بود، یاد و خاطره برخی درگذشتگان رادیو را در سالی که گذشت، گرامی می‌داریم.

چهره‌ای نام‌آشنا در عرصه رسانه و سلامت

زنده یاد صدیقه اعتماد سعید، چهره‌ای نام آشنا در عرصه رسانه و سلامت بود که در ارتقای سواد سلامت و فرهنگ‌سازی سلامت جامعه نقش به‌سزایی داشت، مرحومه پزشک متخصص کودکان و مدیر فقید، برتلاش، متعهد، خلاق و کارآفرین رادیو سلامت بود. در مصاحبه‌ای که با شادروان اعتماد سعید داشتم، معتقد بود که رسانه به‌عنوان یک دانشگاه عمومی برای همه افراد از هر قشری است و رادیو با به عنوان رسانه‌ای آموزشی می‌شناخت؛ چراکه این رسانه سبب دسترسی همه افراد به اطلاعات و دانش سلامت شده است و عدالت آموزشی برای ارائه دانش یکسان و برابر در جامعه خصوصاً برای گروه‌های آسیب‌پذیر، از جمله سالمندان، زنان خانه دار، افراد بی‌کار و افراد باسواد و... فراهم کرده‌است. شادروان اعتماد سعید بر این باور بود که با افزایش سطح سواد سلامت جامعه، می‌توان شهروندان را به رفتارهای اجتماعی سالم و

چهره

درگذشتگان سیما در سال ۱۴۰۲

سپیده اشرفی
آگرو رسانه

در یک سالی که گذشت، هنرمندان بسیاری در حوزه تلویزیون و رادیو از میان ماه رخت برپستند. بسیاری‌شان آن قدر رفتنی ناگهانی داشتند که شاید هنوز هم باورمان نشود که باید پیشوند مرحوم‌در کنار نام‌شان قرار دهیم. از پروانه معصومی و بیتا فرهی تا کیومرث پورا احمد و حسام محمودی. هر کدام‌شان خاطرات بسیاری برای ما رقم زده بودند که رفتن‌شان همه آن خاطرات را با یک دریغ همراه می‌کند. در گزارش پیش‌رو، به برخی چهره‌های شاخصی اشاره کرده‌ایم که در سال گذشته درگذشتند. پروانه معصومی و خاطره او برای بسیاری از مخاطبان تلویزیون، با سریال پلیس جوان همراه است. مرحوم معصومی در آثار تلویزیونی دیگری همچون در کنار پروانه‌ها، شرایط خاص، مینو، راز پنهان و ملکوت هم نقش آفرینی کرده بود. بیتا فرهی و بازی ماندگار او در هامون برای خیلی از مخاطبان شناساست. او بازیگر توانمندی در عرصه تلویزیون بود و در آثاری همچون از یادها رفته، ایراندخت، یادگاری، خراش، سرزمین مادری و طلسم‌شدگان نقش آفرینی کرده بود. هنرمندی او در فصل اول سرزمین مادری برای بسیاری از مخاطبان جذاب بود و توانست آنها را با روایت این مجموعه همراه کند. بازی ماندگار فخری خورش در سریال «پهلوانان نمی‌میرند»، در خاطر بسیاری از مخاطبان مانده است. او در مجموعه‌های تلویزیونی نظیر تک جادویی، همه فرزندان من، امام علی(ع)، بهشت گمشده، فرار و باغ گیلان نقش آفرینی کرده بود. این بازیگر توانمند در خرداد ۱۴۰۲ درگذشت. نام «قصه‌های مجید» با کیومرث پورا احمد گره خورده است. او با تولید این مجموعه تلویزیونی، خاطرات کودکی بسیاری از ما را ماندگار کرد. «پرونده باز است» آخرین فیلم پورا احمد بود که در چهل و یکمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم فجر حضور پیدا کرد.

نقشی که نیمه‌کاره ماند

حسام محمودی، بازیگر جوان تلویزیون، از دیگر چهره‌هایی بود که در سال ۱۴۰۲ از دنیا رفت و افسوس‌های بسیاری را پشت خود باقی گذاشت. بازی او در سریال «رحیل» هم نیمه‌کاره ماند به‌طوری‌که عوامل این مجموعه ناچار شدند برای تکمیل بازی او از ترنم‌های هوش مصنوعی استفاده کنند. او در مجموعه «سوران» هم خوش درخشیده بود و در کارنامه خود نقش آفرینی در سریال‌هایی همچون نوار زرد، کلبه‌ای در مه، با خامنای و لحظه‌گرگ و میش را هم به ثبت رسانده بود.

«بهار جان» عنوان ویژه‌برنامه زنده تحویل سال شبکه تهران است که از یکشنبه ۲۷ اسفندماه از ساعت ۲۲ تقدیم مردم شریف ایران و تهران می‌شود. بهار جان با تدارک بخش‌های شاد و مفرح در شب‌های پایانی سال، با اجرای ابوالفضل آقاخانی و میزبانی امیرسلیمانی و مریم مومن و به تهیه‌کنندگی حسین امانی مهمان خانه مخاطبان شبکه پایتخت خواهد بود. این ویژه‌برنامه عیدانه ونوروزی از امروز ۲۷ اسفندماه تا چهارشنبه‌اول فروردین‌ماه تقدیم

«بهار جان» ویژه تحویل سال شبکه تهران

پیشگانه ترغیب کرد و افراد جامعه را به سمت پیشگیری از بیماری سوق داد. مرحومه همیشه تاکید داشت که پیشگیری اولیه از طریق تغییر سبک زندگی در راستای حفظ سلامت و پیشگیری ثانویه از طریق اطلاع‌رسانی به‌موقع در مراحل اولیه، به کاهش آمار مرگ و میر و ناتوانی‌هایی منجر می‌شود. مهم‌ترین آرزوی او این بود که «مردم کشورش سلامت باشند» چراکه بر این باور بود توانمندسازی ارتقای سطح سواد سلامت جامعه زمانی اتفاق می‌افتد که شهروندان بدانند و یک سری علایم را قبل از بروز آن بشناسند، راه‌های پیشگیری را بدانند. بی‌شک تلاش و مجاهدت کم‌نظیر این بانوی فرهیخته همواره در یادها و خاطره‌ها باقی خواهد ماند.

پیشگانه ترغیب کرد و افراد جامعه را به سمت پیشگیری

**زنده‌یاد
حمید منوچهری
از پیشکسوتان
رادیویی بود
که تا آخرین لحظات
عمرش همچنان
با رادیو
همکاری داشت**

ماوجه خواهد شد. کار ما ممکن است بسیاری رحیم باشد و مشکلات بسیاری به وجود بیاورد و خدشه در کار ایجاد کند. غیر این باشد هیچ‌گاه بازیگر و گوینده نخواهد شد. یاد و خاطره‌اش شاد که یک عمر عاشقانه به مردم خدمت کرد.

به نام حضرت دوست که هر چه دارم از اوست

زنده‌یاد حمید منوچهری از پیشکسوتان رادیویی بود که تا آخرین لحظات عمرش همچنان با رادیو همکاری داشت، روزهای پایانی سال گذشته در گفت‌وگو با مرحوم منوچهری، از او پرسیدم با توجه به این که در آستانه سال جدید هستیم، چه آرزویی برای خوانندگان دارید؟ چه توصیه‌ای به‌انهایم کنید؟ جمله‌اش را این‌گونه آغاز کرد: به نام حضرت دوست که هر چه دارم از اوست. آرزوی سلامت، آرامش و سرفرازی برای تمام مردم سراسر جهان را دارم.

اکبر قدمی هم از دیگر بازیگرانی بود که در سالی که گذشت، برای همیشه از دنیای هنر کنار رفت و خاطره شد. او در آثاری همچون در چشم باد، خانه بی‌پرنده، شب می‌گذرد و مرد هزارچهره بازی کرده بود.

فردوس کاویانی یا همان عموکل سریال «همسران» در میان هنرمندان تلویزیون بود که سال ۱۴۰۲ درگذشت. او در مجموعه‌هایی مثل هفت سین، پشت کوه‌های بلند و پراترت بازهم نقش آفرینی کرده بود. آژانس دوستی هم از دیگر آثاری بود که نقش مرحوم کاویانی را برای مخاطبان ماندگار کرد.

خاموشی چهره «خنده‌بازار»

بسیاری از مخاطبان آرش میراحمدی را با کار ماندگار «خنده‌بازار» به خاطر دارند. او در مجموعه‌هایی همچون دست‌اندا، کلبه عموپورنگ، بچه‌محل، ناخونک، بیمار استاندارد و شکرآباد نقش آفرینی کرده بود و برای مخاطبان به یک چهره دوست‌داشتنی تبدیل شد. درگذشت او در ۱۴۰۲ ناگهانی بود و بسیاری از مخاطبان را شوکه کرد. از دیگر بازیگرانی که در سال گذشته به دنیای باقی شتافت، باید به اسماعیل سلطانیان اشاره کرد که در اثر ماندگار «مرد هزارچهره» نقش آفرینی کرده بود. مرحوم سلطانیان در آثار تلویزیونی دیگری همچون وضعیت سفید، ستایش، پایتخت و رستگاران هم حضور داشت. علاوه بر بازیگران، بسیاری از چهره‌های برجسته دوبله هم در سال گذشته چشم از جهان فروبستند. از جمله این هنرمندان می‌توان به ناصر طهماسب اشاره کرد که دوبلور، بازیگر و نویسنده‌اهل ایران بود. او آثار برجسته‌ای از سینمای جهان را دوبله کرده و به یک صدای شناخته‌شده تبدیل شده بود. صدای ماندگار دیگری که سال گذشته از میان ما رفت، پرویز ریعی بود که از سال ۱۳۶۸ گوینده رادیو بود و در برنامه «صبح جمعه با شما» نیز شرکت داشت. او در قامت بازیگران مختلف صداپیشگی کرده بود و صدایش در نقش دکتر جان واتسون شرلوک هولمز ماندگار شده بود.

نگاه گرم مخاطبان می‌شود و قرار است روزهای یکشنبه و دوشنبه از ساعت ۲۲ تا ۴۵ دقیقه تا یک و ۴۵ دقیقه بامداد روی آنتن برود و سه‌شنبه از ساعت ۱۹ تا ۸ صبح روز چهارشنبه تقدیم نگاه شما مردم شریف تهران شود. بهار جان با دعوت از مهمانان ویژه، گفت‌وگویی صمیمانه با رویکرد ماه مبارک رمضان و نوروز، خاطرات و شنیدنی‌های جذابی را پیش‌روی مخاطبان قرار می‌دهد. همچنین اجرای زنده استندآپ کمدی با حضور کمدین‌های

در رادیو بود و رادیو را مثل خانه‌اش می‌دانست و همیشه می‌گفت رادیو خانه همه ماست. او چپه‌های رادیو به‌ویژه رادیو نمایش را مانند فرزندانش دوست داشت و به معنای واقعی کلمه، مادر همه اهالی رادیو بود.

چه نسل‌های گذشته و چه آینده از این هنرمند و پیشکسوت رادیو، تلویزیون و سینما بسیار آموختند، چراکه یکی از خصلت‌های مرحومه مهرداد انتقال تجربه کاری‌اش به تازه‌وارد ها و کسانی بود که در کنارش بودند. بانو مهرداد، ایفاگر نقش‌های مؤثر و ارزشمندی به‌ویژه در نمایش‌های رادیویی بود و از خود میراثی جاودان در تاریخ فرهنگ و هنر این مرز و بوم به یادگار گذاشت و معتقد بود، من سرلند زندگی کردم و سرلند هم از دنیا خواهم رفت و خدا را شکر می‌کنم که بیش از ۷۰ سال برای ایران صادقانه خدمت کردم. روحش شاد، یادش گرامی.

صداهای ماندگار رادیو

مرحوم استاد رضا معینی، گوینده و مجری قدیمی صدا و سیما از برترین گویندگان رادیو بود و میراثی که از خود به یادگار گذاشت، بسیار ارزشمند است، چراکه زنده یاد یکی از آگوهای عرصه برنامه سازی و گویندگی بود. بیش از هر چیز با اجرای «قمه شب» رادیو ایران معروف شد و تسلط بالایی در دکلمه اشعار داشت و متن‌های ادبی سنگین و سخت را

معروف یکی از بخش‌های تماشایی و خاص این ویژه‌برنامه است که در فواصل زمانی مختلف از قاب بهار جان تماشایی می‌شود. دعوت از گروه‌های موسیقی محلی، آیینی و خوانندگان جوان از آیتم‌های جذاب و تماشایی این ویژه‌برنامه است که تقدیم نگاه مخاطبان می‌شود. ویژه‌برنامه زنده بهار جان کاری از گروه اجتماعی است که در شب‌های پایانی سال و برای تحویل سال جدید در چند شب از شبکه تهران سیما پخش می‌شود.

یادنامه درگذشتگان رادیو و تلویزیون در سالی که گذشت

وداع بانقش آفرینان پر خاطره

می‌خواند و در کار قوی و متعصب بود. یکی از ویژگی‌های منحصر به فردشان درست خوانی و غلط‌خوانی اشعار و متن‌های ادبی بود. «نام‌ها و نشانه‌ها» از جمله برنامه‌هایی بود که مربوط به اواسط دهه ۶۰ و با اجرای رضا معینی روی آنتن می‌رفت. استاد علاوه‌بر این که اسطوره زندگی فرزندانش بود، در جذب بسیاری از گویندگان نقش داشت و بهترین گوینده‌ها را تربیت کرد. وی همیشه دوست‌داشت‌که بهترین گوینده‌ها را تربیت کند. صدای او هرگز خاموش نمی‌شود و یادش در خاطر ما برای همیشه ماندگار خواهد ماند.

نویسنده توانای چپه صدا

مرحوم استاد فقید باقر خلیلی، نویسنده و ویراستار پیشکسوت رادیو فرهنگ بود که از زمان ورودش به رادیو با این شبکه همکاری داشت. شبکه رادیویی فرهنگ در سال ۱۴۰۱ مراسم نکوداشت این پیشکسوت را با حضور جمعی از شخصیت‌های فرهنگی و هنری کشور برگزار کرد و از ایشان به پاس سال‌ها تلاش مستمر در این شبکه تقدیر به عمل آورد.

نویسنده توانای رادیو در گفت وگویی که با او درباره ویژگی‌های یک نویسنده رادیو شده بود گفته بود، کسی که شروع به نوشتن برای رادیو می‌کند، نخست باید سخن گفتن بداند و این استعداد به صورت ذاتی در وجودش باشد. نویسنده رادیو باید جملات کوتاه، روان و ساده به کارگیرد و حتی در متون تخصصی، باید واژگان معادل فارسی استفاده کند. حتی مرحوم باقری استفاده از گویش‌ها و زبان محلی در رادیو در برنامه‌های عادی جایز نمی‌دانست و بر این باور بود زمانی می‌توان از گویش‌ها،

زبان محلی و اصطلاحات محلی استفاده کرد که برنامه خاصی باشد؛ باید از زسان معیار استفاده کرد. ... چه بسیار نویسندگانی که دست‌پرده‌استاد هستند و هنر خود را مدیون استاد می‌دانند. از درگاه خداوند متعال برای ایشان، رحمت و مغفرت الهی مسألت دارم.

گوینده مهریان، صبح جمعه با شما»

شنونده‌های برنامه پرطرفدار «صبح جمعه با شما» و «برنامه ایرانی» با نام، صدا و هنرنمایی زنده‌یاد مرتضی تبریزی آشنا هستند. این هنرمند دوست‌داشتنی حدود دو سال پیش به کرونا شی‌دی مبتلا و چند بار در بیمارستان بستری شد و داروهای زیادی استفاده کرد. گرچه در نهایت از این بیماری بهبود یافت اما

عواقب پس از بیماری باعث شد خانه‌نشین شود. وی در یکی دو سال اخیر بیمار شده بود و قدرت تکلمش را از دست داده بود که در نهایت در روزهای پایانی اسفند ۱۴۰۲ درگذشت. مرتضی تبریزی، کمدین و بازیگر ایرانی ۴۰ سال در رادیو فعالیت داشت؛ این هنرمند ایرانی در تبریز متولد شد و بازیگر و کمدین تئاتر و تلویزیون و گوینده با سابقه رادیو در برنامه پرمخاطب صبح جمعه با شما بود. مرحوم تبریزی در فیلم بی‌نوس بی‌نیز به ایفای نقش پرداخته است. برنامه «جدی نگیرد» هم در سال ۷۴ تولید شد و این بازیگر یکی از بازیگران این مجموعه بود. او سال‌های سال تئاتر کار می‌کرد و آخرین کارش به شش ماه گذشته در رادیو و برنامه صبح جمعه با شما برمی‌گردد. تبریزی همچنین در برنامه جمعه ایرانی و صبح جمعه با شما در چند دوره به‌عنوان کمدین و بازیگر طنز در رادیو حضور داشت. صدای مرحوم مرتضی تبریزی در نقش‌های مختلف کمدی برای بسیاری از شنندگان رادیو بسیار خاطرات گذشته است.

فیلم فجر ایران به نمایش درآمد. این فیلم سیمرغ بلورین بهترین بازیگر نقش اول مرد برای بازی آقای «پرویز پستویی» و سیمرغ بلورین بهترین جلوه‌های بصری را دریافت کرد و در بخش‌های بهترین چهره پردازی، بهترین صدا، بهترین موسیقی متن و بهترین فیلمبرداری سی و چهارمین جشنواره فیلم فجر ایران کاندیدا شد. در خلاصه داستان این فیلم سینمایی آمده است: «حیدر» محافظ یکی از شخصیت‌های مهم نظام جمهوری اسلامی ایران است اما آن‌جا که حیدر شخصیت آرمانگرایی دارد، مسائل را در حرفه‌اش می‌بیند که او را نسبت به کارش دچار تضاد و شک و تردید می‌کند؛ همین امر باعث می‌شود که محافظت از آن فرد را کنار بگذارد. فیلم سینمایی یادیدگار روز پنج‌شنبه ساعت ۲۰:۰۰ به وقت تهران، ۲۱:۰۰ به وقت کابل و ۲۱:۳۰ به وقت دوشنبه تا یکشنبه پخش می‌شود.

آنتن

طنازی اهالی هر شهر در «هموطن»

برنامه تلویزیونی «هموطن» با اجرای کامران تفتی از ابتدای نوروز به آنتن شبکه دو می‌آید.

برنامه تلویزیونی هموطن، با اجرای کامران تفتی از ابتدای نوروز به آنتن شبکه دو می‌آید و در هر قسمت، شبی شاد و مفرح با حضور اهالی یکی از شهرها و اقوام مختلف می‌سازد. همه آیتم‌های این برنامه که تولید

جدید مرکز سیمرغ معاونت سیماست، به‌وسیله اهالی آن شهر اجرا می‌شود. مهم‌ترین آیتم‌های این برنامه، گفت‌وگو با مهمانان مشهور، نمایش، استندآپ، شعر طنز، اجرای آیینی و موسیقی‌های محلی و ملی، همخوانی، بازی و دوبله با گویش محلی است. در هموطن تلاش شده است علاوه بر حضور چهره‌های مشهور و ملی هر شهر، فرصت به سایر هنرمندان آن شهر هم داده شود. هموطن همان‌گونه‌که از نام آن پیداست، مبتنی بر طنز و سرگرمی است، اما با وجود این تلاش می‌کند مردمان و مفاخر شهرها، فرهنگ، آداب و رسوم آنها را هم معرفی کند.

حسین امانی و کوروش دهقان تهیه‌کنندگان هموطن هستند و کارگردانی هنری آن برعهده شهاب عباسی و محمد مهدی رضایی است. زمان پخش این برنامه در شب‌های نوروز، حوالی ساعت ۲۲ از شبکه دوی سیماست.

«ایران دوست داشتنی» برای نوروز ۱۴۰۳

برنامه ایران دوست‌داشتنی به تهیه‌کنندگی مقداد مومن نژاد ساعت ۳ و ۱۹ دقیقه به‌صورت زنده از شبکه یک سیما به میزبانی پدرام کریمی پخش می‌شود. در این برنامه فلورا سام، محمد معتمدی، امیرحسین مدرس و پدرام کریمی را همراهی می‌کنند تا میزبان مهمانان از سراسر ایران باشند و وسعت و عظمت کشورمان را با اقوام، پوشش‌ها، فرهنگ‌ها و گویش‌های مختلف به نمایش درآورند. در این برنامه علاوه‌بر اقوام مختلف، چهره‌های متفاوت فرهنگی، ورزشی، سیاسی و ... حضور دارند.

قاب

